

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2024-048 van:

mevrouw XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in de afdeling High Care (hierna: HIC) Grote Beek (Verblijf), onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 29 oktober 2024 een klaagschrift, gedateerd op dezelfde datum, van mevrouw XXXX, hierna te noemen klaagster.

Op 7 november 2024 ontving de klachtencommissie een verweerschrift van de heer XXXX, GZ-psycholoog en zorgverantwoordelijke afdeling De Verbinding (De Woenselse Poort), onderdeel van GGzE, hierna te noemen verweerder.

Klaagster heeft zich bij het formuleren van haar klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 14 november 2024. Klaagster, PVP en verweerder waren aanwezig, evenals mevrouw XXXX en de leden van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de op 11 oktober 2024 genomen beslissing om klaagster te beperken in haar bewegingsvrijheid en om haar op te nemen in de separeer van de afdeling De Verbinding (De Woenselse Poort), onderdeel van GGzE.
- de inname van haar mobiele telefoon gedurende de separatie.

3. Standpunt van klaagster

Klaagster is medio oktober opgenomen op de HIC Grote Beek, een locatie van GGzE, en in de separeer (EBK) geplaatst. Omdat hier geen plek bleek, werd zij overgeplaatst naar De Woenselse Poort, afdeling Verbinding 1A. Ook daar moest zij direct de separeer (EBK) in. Haar gsm moest zij inleveren. In de EBK heeft klaagster zich heel eenzaam en aan haar lot overgelaten gevoeld. Als er een contactmoment was, dan werd geen gesprek met haar gevoerd, maar ging de begeleiding na enkele minuten weg. Als zij vroeg om wat tijd en aandacht werd aangegeven dat daar geen tijd voor was, het was steeds te druk. Tussen de contactmomenten met de begeleiding zat soms wel meer dan twee uur. Er zat steeds sowieso minimaal anderhalf uur tussen de contact-momenten. Zij had geen enkele afleiding en kon alleen maar slapen of voor zich uit staren.

Ook heeft klaagster het koud gehad. Zij verbleef in de separeer in scheurkleding. Na een incident waarbij zij zichzelf probeerde te beschadigen met haar oorbellen, werden die oorbellen met een overmacht aan begeleiding van haar afgenomen. Beide dekens werden die avond eveneens weggenomen. Klaagster begrijpt niet waarom de dekens werden afgenomen omdat de dekens hetzelfde materiaal zijn als de scheurkleding. In de loop van de nacht heeft klaagster één deken na vele smeekbedes uiteindelijk teruggekregen.

Klaagster heeft contact opgenomen met de helpdesk van de Stichting PVP. De medewerk(st)ers van de helpdesk hebben in het weekend contact opgenomen met de behandelaar om te vragen of

klaagster haar gsm in de EBK terug mocht krijgen. Maar dat mocht niet, de reden was dat dit standaard protocol betreft bij een separatie. Ondanks dat de patiëntenvertrouwenspersoon betoogde dat dit per casus beoordeeld diende te worden, mocht klaagster haar gsm niet terug. Zij vindt dit onbegrijpelijk omdat zij alle keren dat zij gesepareerd is nog nooit zichzelf iets heeft aangedaan met of door haar gsm. Dat had men in haar dossier kunnen nazien, dan had zij in ieder geval wat afleiding gehad, aldus klaagster.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om haar klacht gegrond te verklaren. Zij is voorts van mening dat norm-overtredend is gehandeld waardoor zij immateriële schade heeft geleden, in de vorm van geestelijk letsel en schending van haar fundamenteel persoonlijkheidsrecht/zelfbeschikkingsrecht met relevante nadelige gevolgen. Zij heeft zich in de EBK machteloos gevoeld, eenzaam, gestrest, gefrustreerd, verdrietig en rechteloos. Ter genoegdoening vraagt zij daarom om aan haar een billijke financiële compensatie toe te kennen.

4. Standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich op het standpunt dat op de juiste manier is gehandeld en verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

Verweerder laat weten dat bij klaagster sprake is van een ernstige depressieve stoornis met psychotische kenmerken in combinatie met een posttraumatische stressstoornis. Deze stoornis veroorzaakt ernstig nadeel. Dit nadeel bestaat onder meer uit levensgevaar. Klaagster hoort stemmen die haar ervan overtuigen dat een complot gaande is tegen haar en dat zij door medicatie wordt vergiftigd. In opdracht van stemmen heeft zij zich naar het spoor begeven om erachter te komen wie achter dit complot zit. In verband met deze problematiek is klaagster de afgelopen drie jaar reeds vijftien keer opgenomen, aldus verweerder.

Twee dagen na het ontslag van klaagster van de HIC Michelangelolaan (hierna: MA) rijzen opnieuw zorgen over klaagster bij het ambulante team op 11 oktober 2024 omdat klaagster zich uit over suicide. Met veel verzet wordt klaagster naar HIC Grote Beek (hierna: GB) gebracht. In de separee probeert klaagster zich te stranguleren. Door gebrek aan intensive care ruimte wordt klaagster overgeplaatst naar de separeerruimte bij De Verbinding (De Woenselse Poort). Klaagster geeft meermaals aan dat zij weg wil om naar het spoor te gaan en achter de waarheid van het complot te komen. Na opname bij De Woenselse Poort wordt opnieuw suïcidaal gedrag gezien. Er wordt getracht het risico hierop zo laag mogelijk te krijgen, en te houden, op basis waarvan dekens en ook de gsm worden ingenomen.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat hij de individuele situatie heeft beoordeeld en de intentie had om vrijheden met betrekking tot de gsm op te bouwen, wanneer mogelijk. Op 13 oktober jl. gaat klaagster akkoord met de afspraak om te bellen met de afdelingstelefoon. Op 14 oktober jl. wordt besproken of het teruggeven van de telefoon verantwoord is. Verweerder heeft hiervoor onder meer contact met de behandelaar die op de hoogte is van de specifieke problematiek van klaagster doordat hij behandelaar van haar is geweest op de HIC MA. Besloten wordt dat teruggave te risicovol is en dat eerst de samenwerking versterkt moet worden, onder meer voor wat betreft inname medicatie en eten, voordat onderzocht kan worden of de telefoon verantwoord kan worden gebruikt door klaagster. Op 15 november wordt klaagster geplaatst op de afdeling HIC GB 14c (Verblijf).

Op basis van het voorgaande is verweerder van mening dat voldaan is aan de criteria van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid, evenals aan het criterium van wilsbekwaamheid.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor het verlenen van verplichte zorg aan klagster een voortzetting van een crisismaatregel is verleend per 19 september 2024 geldend tot 22 oktober 2024. De hierin opgenomen vormen van verplichte zorg zijn: beperken van de bewegingsvrijheid, insluiting, uitoefening van toezicht, opname in een accommodatie.

Klagster klaagt over de beslissing van 11 oktober 2024 op grond van artikel 8:7 verlenen van verplichte zorg, 8:9 uitvoeren (verlengde) crisismaatregel, 8:11 verlenen van tijdelijke verplichte zorg in een noodsituatie en 8:12 uitvoeren tijdelijke verplichte zorg Wvvgz (in de klacht staan deze 4 artikelen genoemd).

Op grond van artikel 10:3 onder e (8:7) / f (8:9) / g (8:11) / h (8:12) Wvvgz kan klagster over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie acht zich bevoegd om deze klacht van klagster te beoordelen.

6. De beoordeling van de klacht

De klachtencommissie overweegt dat het zelfbeschikkingsrecht het uitgangspunt is binnen het gezondheidsrecht. Iedere patiënt mag in beginsel zelf bepalen of hij/zij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht zijn mogelijk, maar moeten bij wet geregeld zijn. Klagster werd opgenomen op 11 oktober 2024 in de zorginstelling, op de afdeling De Verbinding (De Woenselse Poort), op basis van een voortgezette crisismaatregel. Op het voornemen om verplichte zorg toe te passen is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (hierna: Wvvgz) van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en de lichamelijke integriteit van een patiënt, dienen zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht te worden genomen alvorens te kunnen overgaan tot het verlenen van verplichte zorg.

Klagster klaagt over het feit dat zij haar mobiele telefoon diende in te leveren en deze niet terugkreeg gedurende haar verblijf in de EBK. Klagster stelt zich op het standpunt dat deze vorm van verplichte zorg niet was opgenomen in de voorgezette crisismaatregel. Om die reden zou de beslissing van verweerder om de telefoon van klagster in te nemen, niet aan de formele vereisten van verplichte zorg voldoen. De klachtencommissie volgt klagster niet in haar standpunt. Zoals hierna aan de orde zal komen, voldoet de onderhavige beslissing tot separatie aan de vereisten die de wet stelt aan verplichte zorg. Het is uit veiligheidsoverwegingen onoverkomelijk dat voorwerpen, waaronder mobiele telefoons, kunnen worden afgenomen gedurende een separatie. De klachtencommissie verwijst naar uitspraak van de Rechtbank Den Haag d.d. 16 augustus 2022 (ecli:nl:rbdha:2022:8224).

Voorts stelt de klachtencommissie vast dat er een aanzienlijke kans bestond op ernstig nadeel in de vorm van acuut levensgevaar van voor klagster als gevolg van een psychische stoornis. Zij was op 9 oktober jl. ontslagen van een eerdere HIC-opname. Nadat de instelling signalen ontving dat klagster voornemens was om een (nieuwe) suïcidepoging te ondernemen en zich naar het spoor wilde begeven, werd klagster opnieuw opgenomen.

Na het moment van opname heeft klagster nog diverse keren geprobeerd om zich te stranguleren met haar shirt, scheurkleding en deken en zichzelf pijn te doen met haar oorbellen. Verwezen wordt naar de voortgangsrapportages van 11 en 12 oktober 2024.

Hieruit valt bovendien op te maken dat het voor verweerder en andere medewerkers van de instelling moeilijk was om contact te maken met klagster en om in samenwerking te komen met klagster. Er was op dat moment derhalve geen adequate en veilige zorg mogelijk op vrijwillige basis. De

separatie, waaronder het innemen van de telefoon en de dekens, waren daardoor eveneens noodzakelijk en doelmatig.

Uit hetgeen besproken is ter zitting en de stukken volgt verder dat klaagster wel in de gelegenheid is gesteld om vanuit de EBK te bellen met haar moeder, een vriendin, de advocaat en de pvp. Klaagster werd daardoor in de gelegenheid gesteld om contact te hebben met de buitenwereld. Ook is de verwarming hoger gezet, teneinde klaagster tegemoet te komen voor wat betreft de door haar ervaren kou. Voorts is door verweerder gesteld dat hij heeft overwogen om de telefoon aan klaagster terug te geven, maar dit vanwege de moeizame samenwerking met klaagster nog niet verantwoord achtte. Hieruit volgt dat verweerder telkens een afweging heeft gemaakt tussen enerzijds de veiligheid van klaagster en anderzijds haar wensen gedurende haar separatie. Dat maakt dat de verleende verplichte zorg eveneens proportioneel en zorgvuldig was.

Ten slotte stelt klaagster dat zij zich eenzaam en aan haar lot overgelaten voelde gedurende haar verblijf in de EBK. De klachtencommissie kan dat gevoel goed begrijpen en wil dit geenszins ontkennen of bagatelliseren. Bij het verweerschrift is het separeerprogramma overgelegd. Naar het oordeel van de klachtencommissie voldoet dit programma aan de heersende normen die daarvoor geldend zijn. Uit de voorgangsrapportage is gebleken dat regelmatig en veelvuldig contactmomenten hebben plaatsgevonden met de begeleiding en wel met grotere regelmaat dan om de twee uur. Bovendien is het de klachtencommissie niet gebleken dat klaagster is onthouden van contact met het personeel van de instelling.

Alles overwegende komt de klachtencommissie tot de slotsom dat de klacht van klaagster zowel op formele als materiële gronden **ongegrond** is.

Ter zitting is gebleken dat (nog) geen evaluatiemoment had plaatsgevonden na afloop van de tijd die klaagster in separatie had doorgebracht. Dat is echter wel te doen gebruikelijk en in het onderhavige geval ook wenselijk. Verweerder heeft aangegeven dat hij uiteraard alsnog bereid is om dit gesprek met klaagster aan te gaan. De klachtencommissie gaat ervan uit dat het gesprek reeds heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden.

7. Schadevergoeding

In het klaagschrift heeft klaagster laten opnemen dat zij schadevergoeding wenst wegens het in haar optiek norm-overtredend handelen waardoor zij immateriële schade heeft geleden, in de vorm van geestelijk letsel en schending van haar fundamenteel persoonlijkheidsrecht/ zelfbeschikkingsrecht met relevante nadelige gevolgen. Nu de klachtencommissie de klacht ongegrond heeft verklaard, komt zij niet toe tot het toekennen van schadevergoeding.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over:

de beslissing van 11 oktober 2024 om de gsm van klaagster in te nemen tijdens de opname in de EBK (separeer) in De Verbinding (De Woenselse Poort) (art. 8:9 Wvvgz)

ONGEGROND

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 9 december 2024 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, vicevoorzitter, de heer XXXX, psychiater, de heer XXXX, lid, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.

